

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา ในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการศึกษาแบบผสม ประกอบด้วย การใช้ระเบียบวิธีวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในบทนี้จะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 19 ตำบล จำนวน 163,844 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบุรีรัมย์, 2559, ไม่มีเลขหน้า) รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 3.1 ดังนี้

2. กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน คือ ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น จึงแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสอบถาม ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555, หน้า 148) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามตำบลต่างๆ ตามสัดส่วน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ตำบล	จำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1.	กระสัง	5,681	14
2.	กลั่นทา	5,348	13

3.	ชุมเห็ด	14,249	35
4.	ถลุงเหล็ก	4,451	11
5.	ท้องถิ่นเทศบาลตำบลอิสาน	14,585	36
6.	ท้องถิ่นเทศบาลเมืองบุรีรัมย์	19,363	47
7.	บัวทอง	5,033	12
8.	บ้านบัว	7,851	19
9.	บ้านยาง	10,065	25
10.	พระครู	5,354	13
10.	เมืองผาก	5,825	14
11.	ลุมพุก	6,429	16
12.	สวายจิก	9,064	22
13.	สองห้อง	5,506	13
14.	สะแกชำ	7,645	19
15.	สะแกโพรง	10,003	24
16.	เสม็ด	13,920	34
17.	หนองตาต	8,443	21
18.	หลักเขต	4,999	12
รวมทั้งสิ้น		163,844	400

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสัมภาษณ์ได้กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยการกำหนดเป็นโควตา (Quota) จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

ข้าราชการการเมือง	จำนวน 5 คน
พนักงานส่วนท้องถิ่น	จำนวน 5 คน
ข้าราชการอื่น	จำนวน 5 คน
ประชาชนทั่วไป	จำนวน 5 คน

หลักเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มเป้าหมายคือ

1. กลุ่มเป้าหมายใช้สัมภาษณ์จำนวน 20 คน เป็นจำนวนไม่น้อยและไม่มากเกินไป
2. กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาทั้ง 20 คน ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มตามคุณสมบัติดังนี้
  - 2.1 ข้าราชการการเมืองทั้ง 5 คน ที่คัดเลือกเป็นข้าราชการการเมืองที่ดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีตำแหน่งเป็นนายกและรองนายกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.2 พนักงานส่วนท้องถิ่นจำนวน 5 คน เป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไปและดำรงตำแหน่งในองค์กรนั้นไม่ต่ำกว่า 5 ปี
  - 2.3 ข้าราชการอื่นจำนวน 5 คน เป็นข้าราชการครู ตำรวจ ข้าราชการพลเรือน ที่อยู่ในพื้นที่ติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป

2.4 ประชาชนทั่วไปจำนวน 5 คน เลือกเฉพาะประชาชนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปที่มีความสนใจการเมืองท้องถิ่นที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะของแบบสอบถาม ที่มีลักษณะแบบปลายปิด (Close-ended Question) แบบสอบถามประกอบไปด้วยคำถาม 2 แบบซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ สถานภาพทางสังคมโดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุดโดยแบ่งออกเป็นรายด้านคือ หลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ประกอบด้วย

- 2.1 หลักนิติธรรม
- 2.2 หลักคุณธรรม
- 2.3 หลักความโปร่งใส
- 2.4 หลักการมีส่วนร่วม
- 2.5 หลักความรับผิดชอบ
- 2.6 หลักความคุ้มค่า

1.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ บทความและรายงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารบ้านที่ดี

1.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวทางการสร้างเครื่องมือ โดยยึดกรอบแนวคิดหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาในเขตอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

1.2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเป็นแบบสอบถาม

1.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้างและภาษา ให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงประจักษ์ (Face Validity)

1.2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จีวัฒนา ผู้อำนวยการศูนย์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

1.2.5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ กุลทานันท์ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.2.5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อย สุปิงคลัต ข้าราชการบำนาญ อดีตรองนายกเทศมนตรีเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.2.6 คณะผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2.7 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) ใช้กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตำบลชุมแสงเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .985 ซึ่งสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

2. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 นำประเด็นเนื้อหาในแต่ละด้านมาสร้างเป็นกรอบประเด็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างให้ครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม

หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อพิจารณาแก้ไข เนื้อหาสำนวนที่ใช้

2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยพิจารณาอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 คณะผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือส่งถึงผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการขอเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ด้วยตัวเอง

1.3 คณะผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามมาได้ 400 ฉบับ มีความสมบูรณ์ทั้ง 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

2.1 คณะผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.2 คณะผู้วิจัยสรุปรวบรวมความคิดในแต่ละด้านทันทีที่จบแบบสัมภาษณ์ในแต่ละด้าน

2.3 เมื่อการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง ผู้วิจัยจะสรุปอีกครั้ง ซึ่งหากผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมก็จะบันทึกเพิ่มเติมอีก

2.4 การสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยได้บันทึกเทปไว้ทุกครั้ง โดยขออนุญาตในการบันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage)

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554:209)

ช่วงค่าเฉลี่ย

การแปลความหมาย

4.50-5.00

หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50

หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50

หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50

หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50

หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ใช้ค่าสถิติ t-test Independent

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ/หน่วยงาน วิเคราะห์โดยใช้ F-test

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1. คณะผู้วิจัยถอดข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเทปมาพิจารณาร่วมกับการจดบันทึกของผู้วิจัย แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน

2. วิเคราะห์โดยการตีความในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอนุมาน (Inductive Method) คือพิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุปแล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

- 2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ T-test Independent

3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ/ตำแหน่ง วิเคราะห์โดยใช้ F-test

